

Krúdy Gyula: Valakit elvisz az ördög

A Pesti Napló új regénye

A Pesti Napló új regényének írója annak a nagyszorú, erőtlől, tehetségtől duzzadó háború előtti gárdának egyik oszlopa, amely a múlt század végén kezébe vette a magyar irodalom fátylát és ezt a fátylát soha nem remélt magaslatokra emelte. Krúdy Gyula jelenti a Jókaitól itthagytott mesemondó művészetet, jelenti a múlt szerelmét és a múlt tökéletes megértését s jelenti a legmagasabb stílusművészetet, amellyel a múlt század irodalmi örökségét át tudta vinni a mai életbe s ennek az örökségnek a szeretetével tökéletesen mai irodalmat csinál.

Krúdy Gyula jubilál. Ötvenesztendő a legérdekesebb magyar íróalak. Krúdy a legnépszerűbb magyar írók sorába tartozik, aki fölött úgy futott el az ötven esztendő, hogy csak ő vette észre. A közönséghez semmi nem jutott el az ötven esztendő megérzéséből.

Most, az író életének félszázados ünnepe alkalmából *együttes kiadás készült Krúdy Gyula műveiből*. A Pesti Napló külön is ki akarta venni részét ebből a jubileumból, ezért megszerzte a népszerű író legújabb regényét, amelynek címe:

Valakit elvisz az ördög

Az új Krúdy-regényről a következőket mondotta a szerző:

- Új regényem: régi regény.
- A régi, háború előtti Magyarországnak egyik illúziója.
- Abban az időben történik, amikor Magyarországon nagy keletjük volt a fantasztikus mesemondásoknak. Amikor a macskakölyköket vízbefojtás előtt mindig megvizsgálta valaki, nincs-e közöttük háromszínű kandúr, mert az ilyen macskára valahol, valamerre (tán éppen Rothschildnál) nagy jutalom van kifizetve.
- Abban az időben »játsszik« az én régi-új regényem, amikor az volt a divatos jelszó, hogy a pusztuló magyar középosztályt (amelyet néha gentry-nek hívtak) mindenáron meg kell menteni, mert »nem mehet el minden úriember biz-

tosítási vagy varrógép-ágenesnek.

— Persze most, a háború után, amefynél fantasztikum minden fantáziát megállított, — megsemmisültek, nyomtalanul eltűntek azok a kisebb fantasztikumok, kisvárosias mesemondások, amelyeket annyian szövögettek a magyar középosztály megmentésére.

— Volt egy okos ember, aki azt találta mondani egyszer, hogy minden bajnak a váltók — a *verli*-k — az okozói. Ha nem adtak volna könnyűszerrel, csupán két baráti jótállásra kölcsönpénzt Magyarországon, — a középosztály sohase ment volna tönkre.

— Ne adjanak többé váltóra pénzt! A magyar középosztály meg van mentve.

— Igen, de mi legyen az eddigi váltókkal, amelyek között esetleg voltak olyanok is, amelyek miatt börtönbe is csukhatták a kétségbeesett adósságcsinálót?

— Akkoriban, a múlt század vége felé járta az a mesemondás, hogy van valahol egy gazdag úriember, akinek az a célja, hogy a magyar középosztályt megmentse és az úgynevezett kétségbeesett (magyarán: hamis) váltókat mindenfelé az országban *összevásárolja*. Mert a hamis váltó többet ér, mint a valódi. A hamis váltót lejáratkor valakinek okvetlenül ki kell fizetni.

— Hát erre a fantasztikus mesemondásra: talán még néhányan emlékeznek is, akiknek memóriájából nem törölt ki végleg mindent a háború.

— És mintán a kisvárosi embereket még mindig jobban ismerem, mint a nagyvárosiakat: a regénynek színhelye egy gyönyörű vidéki táj.

— Ez a mesemondás a váltók körül, amelyek miatt hajdanában annyi derék magyar embert vitt el az ördög.

A Pesti Napló

jövő vasárnap, szeptember 2-ikán

kezdi közölni Krúdy Gyula új regényét és közli napról-napra hosszú folytatásban a lap regényrovatában.